

Kedves Testvérek!

Mint e vidékről, a Jászberényhez tartozó Boldogházáról, vasutas családból származó ferences pap szeretettel köszöntöm a hős város hitvalló vasutasainak buzgó leszármazottai. Természetesen kiemelten is nagy tisztelettel Szekeres Mihály plébános atyát, aki megtisztelt engem azzal, hogy meghívott erre a szenthelyre, ahol rendi testvéreim, Rafael és Aurél atyák betűszerinti értelembe is, vérükkel, szenvedéseikkel, börtönnel pecsételték meg az Önök ősei iránti áldozatos szeretetüket. De a jó hatvani vasutasok is, akik szintén vérükkel és szenvedéseikkel ferences rendi testvéreimet.

Hogy ezt kommunizmus áldozataira emlékeztető szentmisét méltóképpen mutathassuk be, vizsgáljuk meg lelkiismeretünket.

Kedves Testvérek!

Amikor, 1948-ban felvételemet kértem a ferences rendbe és fel is vettek, elbúcsúztam szeretetteimtől, keresztapámtól is, aki azt mondta nekem, hogy fiam ne menj el barátoknak, (ma ferenceseknek mondanak bennünket), rátok a vértanúság vár. (Egyszerű földműves volt és milyen reálisan ítélte meg az akkori helyzetet.) Nem akart ő visszatartani, hisz együtt mentünk vele Jászapátiba a Mária évben a hatalmas zarándoklatra. És én akkor azt mondtam, Keresztapám, én vállalom a vértanúságot is, én elmegyek barátoknak. Nem lettem vértanú, még börtönviselt hitvalló sem. De hű voltam hitemhez, hivatásomhoz. Hogy miért mondtam ezt, nem tudom, de volt ugyanis ab-

ban az időben a magyar népnek egy olyan főpapja, akiről Boldog II. János Pál pápa esztergomi látogatásakor ezt mondotta: „Esztergom rendíthetetlen bíboros-érseke, magasztos erények példáját adta a katolikus egyháznak. Egy nagy lelkipásztor méltóságával hordozta a fejére helyezett töviskoronát.”

Én láthattam és hallhattam őt, a rendíthetetlen bátorságú, az Egyház és a Nemzet igaza mellett és igazáért, az üldözöttekért kiálló főpapot.

Itt Hatvanban az Eucharisztikus napok alkalmával, amikor együtt érző, és bátorító szavakkal szólt a néphez, és amikor a kehelyre mutatva e szavakat mondotta: „Teli van a kehely népem szenvedésével” – a hatalmas tömeg megtapsolta őt.

És ott voltam Egerben is a 1938-as Eucharisztikus kongresszus 10. évfordulójára rendezett emlékévben, a Máriának szentelt évben, Egerben, az által vezetett, és véget nem érő, hosszú körmenetben. Egy vétkeik megbánó, Istenhez térő ország, Isten után benne hitt és remélt. Ahol megjelent tíz- és százezrek jelentek meg, hogy erőt merítsenek a rájuk szakadt szenvedések elviseléséhez. Amikor egyre keményebben, kegyetlenebbül üldözték a kommunisták az egyházat, akkor határoztam el, sokadmagammal együtt, hogy beállok ennek a nemzetét, üldözötteket, egyházát védő Bíboros katonái közé. Amikor tombolt már a terror, az üldözés hazánkban, és a népnek nem volt már miben reménykedni, mint a Gondviselő Istenben, akkor volt csak igazán szükség az aratókra, Isten népet védő katonákra. Zsúfoltak voltak

akkor országszerte a templomok. Még a templomfalain kívül is álltak, szorongtak az emberek.

Illő, kötelesség azokra emlékeznünk, akik áldozatai lettek a kommunizmusnak. Az a nép ugyanis, amelyik feledi múltját, a jövőt nem érdemli.

Jól ismerem ezt a kort, de ennek ellenére, nem az én feladatam, hogy ismertessem, felsoroljam gazzetteiket. Vázlatosan mégis megteszem.

Miért e napon emlékezünk a kommunizmus áldozataira, azért, mert 1947-ben ezen a napon hurcolták el 45-ben abszolút többséget szerzett Független Kisgazdapártnak a főtitkárát Szovjetunióba.

MAGYAR NEMZET című újságból idézek:

Magyarországon 1919-ben végigsöpört a Tanácsköztársaság, amikor nem egy, nem két embert végeztek ki, vertek agyon a kommünárok. Az áldozatok leszármazottai ma is élnek. Aztán következik az 1944 november utáni időszak, amikor megkezdődik a magyarok és a népi németek malenkij robotra hurcolása. Ingyenmunkára vitték őket a Szovjetunióba. És sorolhatjuk az áldozatokat: a hadifoglyokat, akik évek után tértek haza, a szovjet katonai bíróságok által elítélteket és a gulágba hurcoltakat, a nőket, akiket a szovjet katonák megerőszakoltak, az 1945 tavaszán legyilkolt fegyvertelen férfiakat, akiket azzal gyanúsítottak, hogy részt vesznek a szovjetellenes ellenállásban. A hadi cselekmények elmúltával következnek a perek. 1947 elejétől már elkezdődnek a koncepciós eljárások, az internálá-

sok, a kitelepítések: 1950-től megtörténik a magyar családok zárt táborokba hurcolása az ország déli és nyugati területeiről, aztán 1951-ben a budapesti lakosok következnek. Majd összegyűjtötték és táborba zárták a vidéki nagyvárosok demokratikus rendszerre veszélyes lakóit. A sor folytatható ötvenhaton át egészen a nyolcvanas évek végéig. Nem nagyon volt olyan család Magyarországon, ahol ne történt volna valamiféle ütközés a rendszerrel. Nem feltétlenül ítélték el vagy végezték ki az érintett családtagot, lehet, hogy a padláslesöprésnél érte sérelem, vagy feketevágással gyanúsították, esetleg kiderült róla, hogy csendőrleszármazott. Emiatt a népi demokrácia ellenségévé minősítették, és a minősítést ráhúzták az egész családra.

Először a földműves néppel szemben műveltek megbocsájthatatlan bűnöket. Először megszüntették a nagy földbirtokokat, kiosztották a nincstelenek között, majd pár év múlva elvették tőlük, nemcsak tőlük, hanem minden tisztességes földbirtokostól. Kegyetlen eszközökkel és bekenyszerítették őket a TSZ-be. Változatosak voltak a módszereik. Boldogházán például összegyűjtötték őket az egyik gazda házában. Összeverték őket. Nem írták alá. Újból megverték őket. Akkor sem. Lábuk újai közé újságpapírost tettek, meggyújtották. S addig kínozták őket, míg mind sorban aláírta. Nincstelenekké, cselédekké tették a népet.

A mezőgazdasági országból ipari államot, vas és acél országát hozták létre. A falvakból a nép városokba a fővárosba kényszerült dolgozni, és családjukhoz csak hétvége-

ken, akkor még nem volt szabad szombat, mehettek haza, egy szűk 24 órára. Ezzel megkezdték a magyar családok szétrombolását.

Aki nem tapsolt nekik, azt megbízhatatlannak, reakciónak és klerikálisnak minősítették. A megbízhatatlanokat, vagy akiknek szép házuk volt „jó lesz nekünk” jelszóval beültek a helyükbe.

A fővárosból és nagyobb városokból kitelepítették Hortobágyra, pusztákra, tanyavilágba.

Sok ilyen kitelepített család gyermekét tanítottam esztergomi gimnáziumunkban. Az egyiket megkértem: Laci írd már olvashatóbban. Sajnos nem tudok, mert amikor meg kellett volna tanulnom írni, egy fészerben laktam. És a hideg télen nem tudtam járni az iskolába.

Akiknek a nép előtt tekintélyük volt, azokat koholt vádak alapján, mint államellenes összeesküvéket börtönbe vetették, kivégezték. Egyszerűbb esetekben internáló táborokba küldték, Recskre és Kistarcsára, kegyetlen munkát végeztettek velük, a fizikailag legyengültekkel.

Egyházi vonalon gyűlöletet keltettek a papság iránt, terrorizálták a papságot. Bebörtönözték őket. Kivégezték őket, mint Kiss Szaléz atyát, a gyónási titok áldozatát. Magát a Hercegprímást, Mindszenty bíboros urat Karácsony másnapján tartóztatták le. Kegyetlenül megkínózták. Az egyik megkínzója, amikor hátba rúgta ezt mondotta. Ez volt életem legboldogabb pillanata.

Eltörölték a hitoktatást. A hitoktatás eltörlése ellen tiltakozókat letartóztatták. Pócspestrin az egész falut sorba verték papjukkal együtt.

Egyet ki is végeztek. Papjukat életfogytiglanra ítélték.

Allamosították az egyházi iskolákat, megszüntették a hitbuzgalmi szervezeteket. Mária kongregációt, Szívárdát, cserkészet, harmadik rendet. Megtiltották az egyházi ingatlanok bővítését.

A szerzetesrendeket feloszlatták. Éjnek idején hatoltak be a kolostorokba. 20 kilogrammos csomaggal, leponyvázott teherautókon, úttalan utakon, dűlőutakon, szállították gyűjtőhelyekre. Ide Hatvanba is, piarista atyákat. És itt kezdődik a hős hatvani hívők rendi testvéreim iránti szeretetének a megmutatása, kálváriájuknak a kezdete. A részletekbe nem megyek bele. De mint ma, úgy mindenkor a legnagyobb tisztelettel emlékezem, a megkínózottakra, az elhurcoltakra. Legyen örökre szent az emlékezetük!

Hála Istennek! Ennek a kornak vége! Devictus Vincit! A Legyőzött Győz! Olvasható a Mindszenty bíboros úr még a börtönben is megőrzött szentképén. Abcissa virescit! A megnyesett fa kizöldül!

Tegyünk meg mindent, hogy Egyházunk valóban kizöldüljön. S miként eleink, úgy mi is legyünk hűek Urunkhoz, Jézus Krisztushoz. Ma nekünk mondja: „Aki megvall engem az emberek előtt, azt én is megvallom majd a Mennyei Atya előtt.

Amen.

Dr. Frajka Félix